

Spirituele wetenschap

• Manon Duintjer (red.) – *Zien is geloven, exacte wetenschappers over spiritualiteit*
Ambo, Amsterdam; 213 blz., €17,95

Een wetenschapper als de populaire Richard Dawkins roept luidkeels dat is aangetoond dat God niet bestaat. De discussie of wetenschap en geloof of – breder - spiritualiteit elkaar uitsluiten, zat lang door dergelijke dogmatische stellingnamen muurvast. Dat de sfeer verandert, wil redacteur Manon Duintjer laten zien met 'Zien is geloven', een bundel waarin twaalf bètawetenschappers benadrukken dat de relatie tussen spiritualiteit en wetenschap niet alleen kan, maar zelfs noodzakelijk is. Nee, het zijn geen EO-achterbanners. Cardioloog Pim 'bijna-doodervaringen' van Lommel komt bijvoorbeeld aan het woord en ook hoogleraar moleculaire genetica Ben Scheres. Het is een verrassend, prikkelend boek geworden. De twaalf spirituele wetenschappers zijn het van harte oneens met Dawkins. De geoloog Klaas van Egmond zegt het zo: „Verwondering is de enige juiste houding en niets is zo onwetenschappelijk als het angstige vooroordeel.”

- WIM SCHRIJVER

Doe de tv de deur maar uit

• Francis Durbridge - *Paul Vlaanderen en het Margo Mysterie*
Rubinstein, Amsterdam; 5 cd-luisterboek, 718,95

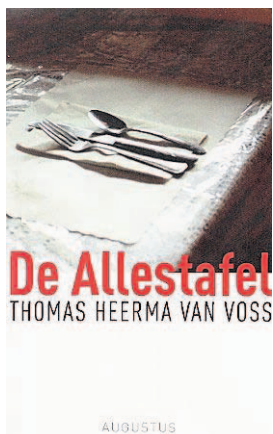

De hoorspelen met de fictieve misdaadauteur en detective Paul Vlaanderen in de hoofdrol werden vanaf 1938 uitgezonden. 'Paul Vlaanderen en het Margo Mysterie' was in 1962 te horen op de radio en is nu, 25 jaar later, als luisterboek verschenen. Het resultaat is ronduit verbluffend. Wie naar dit hoorspel luistert, dat overigens geweldig is geconserveerd dan wel opgeknapt, verlangt er hevig naar de tv de deur uit te doen en weer zo'n prachtige, ouderwetse radio aan te schaffen. Een plaid, een warme kop chocola en een kaakje en dan maar luisteren naar die mooie stemmen van Jan van Ees en Eva Janssen. Naar die welgemeende uitroep 'sapristil!' van Vlaanderen, de cliffhangers aan het einde van

ieder hoofdstuk en de heerlijke geluidseffecten van dichtslaande deuren, gierende remmen en rammelende ontbijtbordjes. Geniaal, zo'n hoorspel. - HANNEKE VAN DEN BERG

Jezuswording aan de Allestafel

• Thomas Heerma van Voss - *De Allestafel*
Augustus, Amsterdam, 143 blz, €15

Mark Oldings is in het begin van 'De Allestafel', het debuut van Thomas Heerma van Voss (1990) een wat verknijpte, maar lollige rommelaar. Hiphoprecensent, tenminste als hij zich ertoe kan zetten naar een cd te luisteren en er een stukje van te maken. Liever blijft hij snurken of eet hij een Magnum. Oldings is een onvolwassen vlerk vindt vriendin Yvonne, die hem voorzichtig opdraagt tenminste zwarte sokken te gaan dragen. Waarop Mark zichzelf zes doelen stelt, waarmee de narigheid echter snel toeneemt. Van een hilarisch boekje, een soort lange column, wordt 'De Allestafel', genaamd naar de tafel waaraan Mark en Yvonne alles plegen te doen,

tot het portret van een psychiatrische patiënt die zichzelf steeds meer als Jezus gaat beschouwen. De humor, aan het begin al niet vederlicht, wordt steeds zwarter. De boekenkoper zou zich dat vooraf wel mogen realiseren. - ANDRÉ KEIKES

Getekende dichter

'Zeven zonen had moeder: / allen heetten Peter, / behalve Wanjka die Iwan heette' zijn de eerste drie regels van 'De schalmei' een gedicht van Jan Jacob Slauerhoff dat in 1930 verscheen. Een begin dat aan de absurde taalhumor van Lewis Carroll herinnert, met die zes zoons met dezelfde naam en die ene die er twee lijkt te hebben – zij het dat Wanjka een koosnaamversie van Iwan is. Zo heeft die moeder hem genoemd, denk je dan, hij zal wel de jongste wezen en na al die Peters wilde ze wel eens iets anders.

Het gedicht is verstript door animatiefilmer Udo Prinsen, die het in drie sierlijke tekeningen vatte tegen een achtergrond van grammofoonplaatjes. De moeder zien we niet, wel de zes broers met grimmige koppen rond Iwan, die op zijn schalmei speelt. Want daar komt het gedicht op uit: terwijl de broers hard werken heeft Wanjka genoeg aan zijn muziek. Zo schrijft Slauerhoff het, maar Prinsen maakt er in de laatste tekening meer van: de jongen is zo'n succesvol artiest dat hij zich in een draagkoets kan laten vervoeren.

De rage om bestaande teksten tot strip te bewerken strekt zich dus ook uit tot de poëzie van Slauerhoff. Tien Nederlandse en Vlaamse teke-

naars mochten met evenzoveel gedichten aan de gang. Dat levert een wisselend resultaat op. Magazine-achtige tekeningen van Flos Vingerhoets, ouderwets zwartwit van Judith Vanistendael (dochter van Belgiëkenner Geert van Istendael), pamfletachtige plaatjes uit het hedendaagse China (van Gerolf van de Perre, die eerder een graphic novel aan zijn tijd in China wijdde) en een klare-lijnstrip van Bert Dekker.

De bekendste die erbij zit is vermoedelijk Marc Legendre, wiens 'Verder' een paar jaar geleden als eerste striproman genomineerd was voor de Librisprijs. Het boekje geeft helaas geen enkele informatie over de deelnemende tekenaars. Over de totstandkoming ook niks: dus of iedereen zelf een favoriet gedicht mocht kiezen of gewoon is ingehuurd blijft onduidelijk. Wel is er een biografische schets van Slauerhoff, door kenner Gerrit Jan Zwier. Dat had ook best een strip mogen zijn, want daar leent het leven van de dichter-scheepsarts zich uitstekend voor. Van mij mag Judith Vanistendael er vandaag nog aan beginnen. - ASING WALTHAUS

• J.J. SLAUERHOFF - *Verbeelde gedichten*
Met illustraties van tien striptekenaars. Atlas, Amsterdam; 72 blz., €18,70

Tekening uit 'De ochtendzon' van Judith Vanistendael

De teddybeer maakte in de loop der jaren een ontwikkeling door wat betreft de positie en grootte van de ogen. Tegenwoordig wekt hij optimaal gevoelens van bescherming en genegenheid, omdat hij duidelijke trekken van een klein kind heeft.

Bewuste onttovering

Kijken en beleven kan op verschillende manieren. Om de uitersten te benoemen: waar de een zijn grote geluk vindt in sferen en het onverklaarbare, ziet de ander de ontraadseling van alles als het hoogste. Voor die laatste groep, zeg maar even de Discovery Channel-mens, schreef Paola Bressan het boek 'De kleur van de maan', over hoe we zien en waarom.

Juist die maan in de titel geeft al aan hoe zeer deze twee mensentypes van elkaar verschillen. Reeds op het omslag begint Bressan over het lichtgele schijnsel van de maan, dat helemaal niet lichtgeel is, maar donkergrijs. Op honderden van dit soort verschijnselen gaat ze in door de ingewikkelde wetenschappelijke principes achter kleine mysteries uit te leggen.

Daar moet je, zoals gezegd, wel een bepaald karakter voor hebben. Redenerend als Bressan kom je tot de slotsom dat verliefdheid slechts het gevolg is van een 'stofje' en de zee een enor-